

пондирали по между си чръзъ паляне на огньове това е фактъ неуспоримъ. Това най-вече се видѣ отъ даннитѣ на Рамнузио за боя между българитѣ (при Калоянъ) и кръstonоснитѣ латини (1207 г.). Както се загатна, тоя бой е станалъ въ единъ отъ тукашнитѣ проходи, вѣроятно Сотирския (между Авла и Сливенъ). Фактътъ за стратегично разпрѣснатитѣ на стража българи изъ тукашнитѣ тѣснини и върхове се намира въ израза на Рамнузио: *oue stauano del continuo facendo la guardia*. Когато латинитѣ навлѣзли доволно навжтрѣ въ планинскитѣ тѣснини, българитѣ почнали да си даватъ знакове чръзъ димъ и се настанявали на високи, стратегични мѣста (прогледи): *che i nostri erano entrati dentro, datosi frà loro il segno còl fumo, si metteuano in luoghi distinti...*, отъ кждѣто проглеждали, наблюдавали движението на латинската кавалерия: *oszeruauano da qual parte i nostri Caualli leggieri douessero passare*. Най-вече Прогледицъ и други сливенски върхове, като Урумъ-Тарла, Синитѣ Камъни, Катъгово и т. н., сж били именно такива стратегични мѣста, отъ кждѣто българскитѣ отряди, вардящи града и проходите (*fecendo la guardia*) сж наблюдавали неприятелскитѣ движения или приближаваща се опасност (*oszerueuano da qual parte etc.*), като сж си давали по между си знакове чръзъ димъ (*datosi frà loro il segno co'l fumo*) и т. н. Българското военно название на горнитѣ сливенски и подобни тѣмъ вардаджийници ще е било стража или стражица (ср. села: Страджа, шуменско; Стражата, дрѣновско; Стражица, горне-орѣховско и т. н.).

Явни езикови слѣди отъ сливенското дервентджийство днесъ не сж спазени, обратно такива има отъ сливенскитѣ харбалии. До колкото ни е извѣстно, по настоящемъ само въ Котелъ и Сливенъ има фамилни прѣзимена Харбовци. Подробности за тукашнитѣ харбалии сжщо малко сж останали. Задачата имъ е била главно да пазятъ града отъ разбойнически масови нападения, каквито се зачуватъ най-вече отъ срѣдата на XVII-я вѣкъ. Изглежда, че именно отъ тая епоха датира и заграждането на новия Сливенъ съ стѣни („шарамполъ“) и съ окопи. Сливенскитѣ харбалии сж били и отрѣдената християнска стража на